

NERV – Veřejné finance
Červen 2011

Obsah

- A** **Úvod**
- B** **Navrhovaná opatření**
- C** **Daňové otázky**
- D** **Best practices**

Úvod

- V ČR i ve světě existuje jednotnost názorů na nutnost a formu reform (přes české politické spektrum, názory českých ekonomů i světových organizací typu OECD)
- Souhrn konkrétních doporučení pro ČR - dokument Od reformy k reformě
- Doporučení NERV I se objevily i v politických programech stran a vládním prohlášení -> NERV II

Programové prohlášení vlády

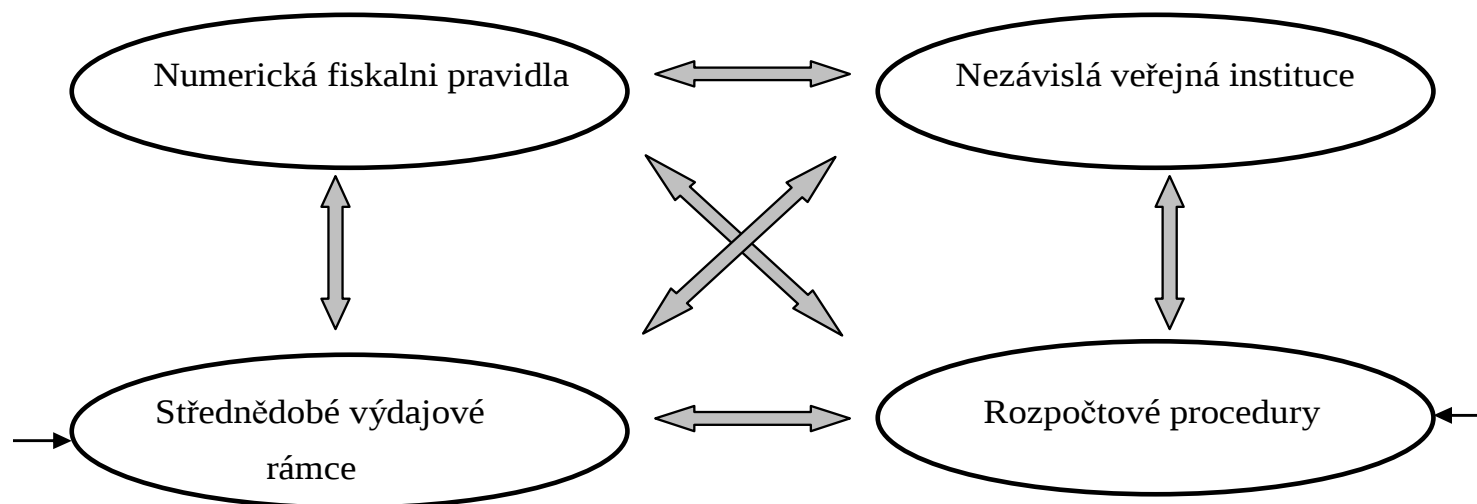
Vláda ČR

- Předloží ústavní zákon o rozpočtové kázní a odpovědnosti.
- Vytvoří **Národní rozpočtovou radu**, která bude ověřovat výdajové rámce rozpočtu a návrhy ovlivňující rozpočet. Bez vyjádření Rady nebude možné projednat žádný legislativní návrh.

Reforma veřejných financí musí brát v potaz fiskální rámec

- zpřísnit fiskální rámec stanovením fiskálního pravidla, posílení střednědobých výdajových rámců a rozpočtování, **zřízení nezávislé instituce**, zavedení pravidel zadávání veřejných zakázek; **rozpočtová transparentnost**
- Cíl - **zmírnit politické mechanismy** vedoucí k narůstajícím výdajům a schodku

Obsah

B Navrhovaná opatření

Navrhovaná opatření

1

Nové národní fiskální pravidlo

Rozpočtové pravidlo pro místní vlády

Zrušení mimorozpočtových fondů

2

Rozpočtová rada

Vzorem bankovní rada ČNB

3

Zlepšené řízení rozpočtů

Finanční ústava

Střednědobé výdajové rámce, rozpočtový výhled

Posílení procesních pravidel

4

Manažersky řízené veřejné finance

Key performance indicators (vzor model UK)

Audity a sankce za porušování rozpočtové kázně, Státní pokladna

5

Transparentní finance

Rozklikávací rozpočet, RIA, zveřejnění všech údajů obecních peněz
(případová studie Jan Farský/Semily)

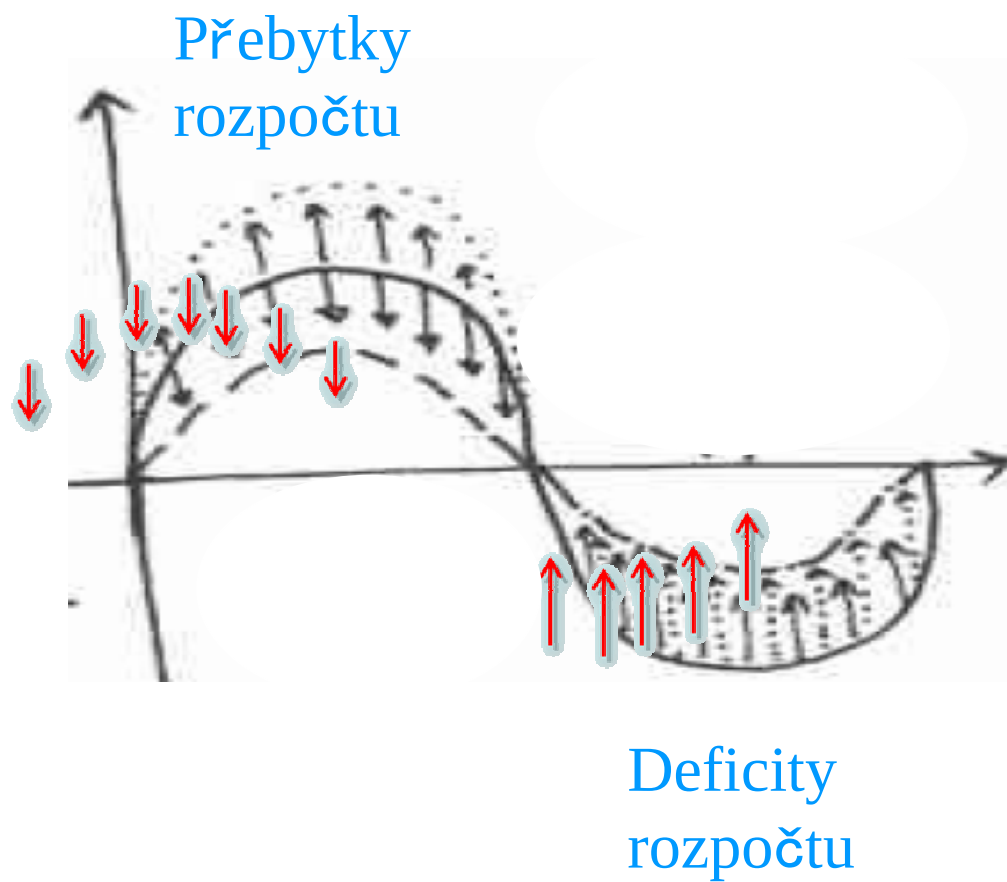

Národní fiskální pravidlo

- **Dynamické fiskální pravidlo** pro veřejné deficity a veřejný dluh (vylepšený Pakt stability a růstu, Maastricht):
 - Deficity/přebytky se odvíjejí od růstu HDP:
 $\text{Růst HDP} + \text{deficit veřejných rozpočtů} \leq k^*$ (např. 4%)
 - Doplněné o zvláštní režim odvíjející se od vývoje státního dluhu
po překročení hranice 40% zostřený režim výdajů
- Zavedení sankcí při nedodržení pravidla jak na úrovni kabinetu, který nesmí rozpočet porušující pravidla bez sankce předložit, tak na úrovni PS, která může měnit vnitřní strukturu rozpočtu, ale nikoli porušovat pravidlo samotné.
- Pokud nebudou dodrženy nominální výdajové rámce jednotlivých kapitol, sníží se plat daného ministra a náměstků o 20 %.

Ilustrace

Technické upřesnění pravidla

- Lze přesněji vyjádřit konstantu k^* s využitím očekávaných makroekonomických dat (úroková míra, růst HDP) k zajištění fiskální udržitelnosti
- SGP ukazuje, že fixní pravidlo pro všechny situace není dobré
- Pravidlo cílující (primární) bilanci SR namísto konstanty součtu růstu HDP a deficitu SR je vhodnější
 - Pokud HDP roste rychleji nad PP o 1 %, tak příjmy rozpočtu rostou o méně než 1 %, avšak pravidlo s konstantou implicitně předpokládá růst o 1%

Rozpočtová rada

- Nezávislá instituce
- Posuzuje reálnost makroekonomického rámce
- Hodnotí plnění rozpočtů
- Dohlíží na dodržování fiskálního pravidla
- Vyjadřuje se k dopadům připravovaných reforem

Zlepšené řízení rozpočtů

Finanční ústava

- Osobní a přímá odpovědnost politiků za rozpočtovou kázeň a sankce za její nedodržování

Střednědobé rozpočtové cíle a výdajové rámce

- Prodloužit ze 3 na 5 let, resp. ze 4 na 5
- Musí být závazné

Posílení procedurálních pravidel

- Změna pravidel musí být obtížnější než změna rozpočtu
- Musí být vynutitelná

Posílení informovanosti a transparentnosti veřejných rozpočtů

V každém rozpočtu uvádět:

- o kolik by se musely zvednout daně, aby VF vyrovnané
- do kdy se sníží dluh na 25% HDP
- kolik dluží průměrný občan
- jak dlouho by trvala splátka dluhu pokud by jej platili občané z mezd atd.

Příklad

„Pokud bude rozpočtový schodek letos v očekávané výši 160 miliard korun a v příštím roce dle návrhu rozpočtu pro rok 2010 ve výši 230 miliard a rozhodneme se tento deficit splatit i s úroky nejpozději za deset let výlučně ze zvýšeného inkasa DPH, museli bychom na toto desetileté období zavést jednotnou sazbu DPH minimálně ve výši 19 %.“

„Pokud bychom chtěli tento deficit splatit výhradně z daně z příjmů fyzických osob, musela by se zvýšit sazba daně ze stávajících 15 % na 22 %.“

„Daň z příjmů právnických osob by musela být zase zvýšena z 20 % na 30%.“

(Zdroj: MF ČR, náměstek ministra Peter Chrenko, 7.9.2009)

Rozklikávací rozpočet – vzor UK

Dopis Davida Camerona státním úřadům o plánech na zveřejňování údajů státní správy z 31. května 2010:

... „Od listopadu 2010 budou **zveřejňovány online všechny nové položky výdajů ústřední státní správy** nad 25 000 £...”

...“Od ledna 2011 budou **zveřejňovány podle jednotlivých městských rad nové položky výdajů samosprávy** nad 500 £...”

Celý dopis v překladu na www.rozklikavacirozpocet.cz

V originále na <http://www.number10.gov.uk/news/statements-and-articles/2010/05/letter-to-government-departments-on-opening-up-data-51204>

Rozklikávací rozpočet – návrh pro ČR

ROZKLIKÁVACÍ ROZPOČET

▼ Zde začněte rozklikávat.

2009

2010

2011

Veřejné finance ČR

Vláda ČR

Kancelář prezidenta republiky

Příjmy

Výdaje

Provozní

Investiční

Poslanecká sněmovna Parlamentu

Senát Parlamentu

Úřad vlády České republiky

Bezpečnostní informační služba

Ministerstvo zahraničních věcí

Ministerstvo obrany

Národní bezpečnostní úřad

Kancelář veřejného ochránce práv

Ministerstvo financí

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvo vnitra

Rok 2011, Kancelář prezidenta republiky: provozní výdaje

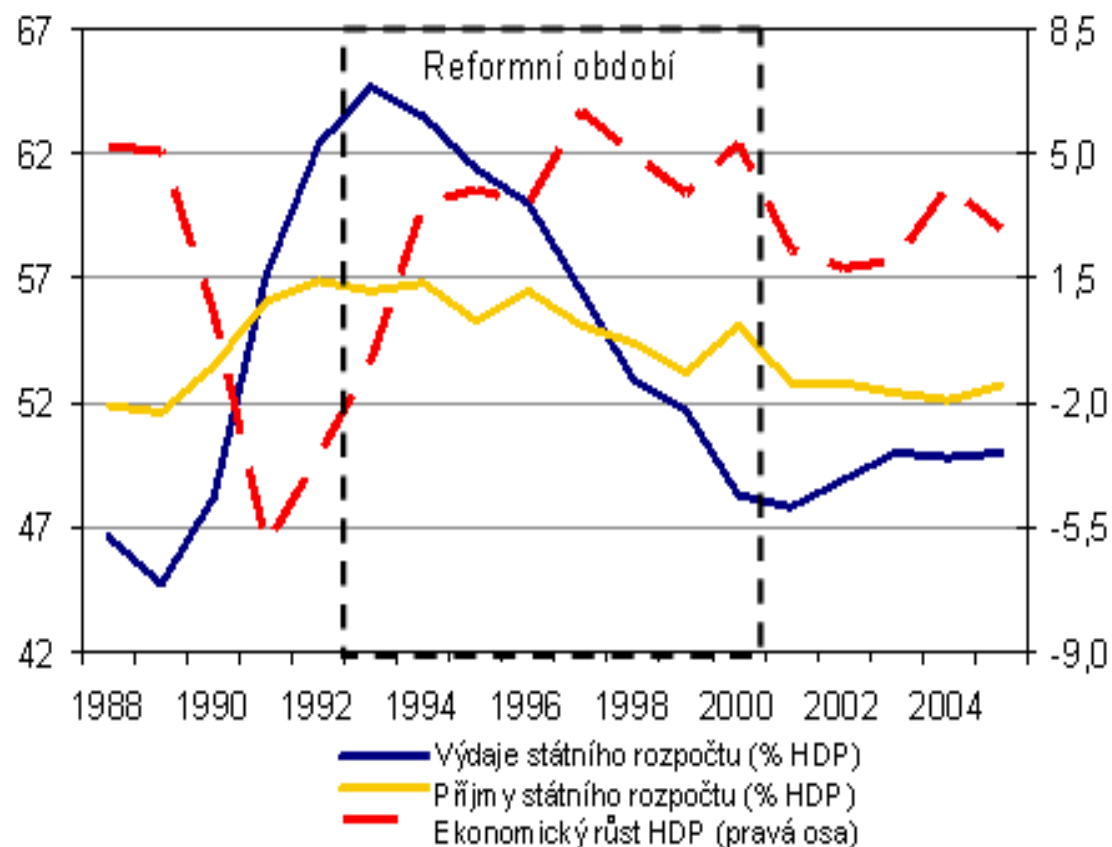
Ukazatel: Hodnota [tis. Kč]

Data nejsou dostupná.

Zdroj: www.rozklikavacirozpocet.cz

Finsko v 90.letech: Nižší výdaje státního rozpočtu + nezvyšování daňové kvóty + růst HDP

Obsah

c Daňové otázky

Navrhovaná opatření

- 1** Posun od zdanění práce ke zdanění spotřeby
- 2** Postupné sbližování sazeb DPH směrem k základní
- 3** Zvýšení daně z nemovitostí
- 4** Zvýšení ekologických daní
- 5** Rozšíření daňového základu daní z příjmů
- 6** Zmírnění rozdílů v daňové úpravě OSVČ a zaměstnanců
- 7** Zavedení jednoho inkasního místa a harmonizace vyměřovacích základů DPFO a pojistného

Posun od zdanění práce ke zdanění spotřeby / Postupné sblížení sazeb DPH směrem k základní

- Doporučováno mezinárodními institucemi jako **nástroj na podporu hospodářského růstu**
- Konkrétně lze realizovat zvýšením nepřímých daní a snížením přímých daní, zejména pojistného placeného zaměstnavatelem, čímž dojde ke snížení ceny práce
- **Snížená sazba DPH** - ukazuje se však (viz např. Ekonomický přehled OECD), že toto **opatření je velmi neefektivní** v tom, čeho má dosáhnout.
- **Efektivnější by bylo zavést jednu sazbu DPH a upravit podle toho sociální politiku.** (viz. Mirrlees)

Zvýšení daně z nemovitostí / Zvýšení ekologických daní

- **Daň z nemovitostí je nejméně distorzní daní.**
- Současný systém, kdy základem daně je výměra pozemku či stavby, by však při vysokých sazbách daně vedl **k poměrně nespravedlivému rozložení daňového břemene.**
- Než bude přistoupeno na výraznější zvýšení daně z nemovitostí, je **třeba základ daně přiblížit hodnotě pozemku.**
- Cílem zvýšení daně z elektřiny, daně z pevných paliv a daně ze zemního plynu je jednak zvýšení daňového zatížení komodit, při **jejichž používání vznikají negativní externality ve formě znečišťování životního prostředí** a jednak zvýšení podílu nepřímých daní na celkových daňových příjmech.

Rozšíření daňového základu daní z příjmů / Zmírnění rozdílů v daňové úpravě OSVČ a zaměstnanců

- Ačkoliv některé z těchto úlev naplňují svůj účel, kterým je snížení administrativních nákladů tím, že se **nevybírají daně, řada jiných úlev jsou pouze veřejné výdaje poskytované prostřednictvím daňového systému.**
- Tyto **skryté daňové výdaje způsobují distorze**, vedou k vyšším administrativním i vyvolaným nákladům
- Velké **rozdíly v daňovém zatížení** mez i OSVČ a zaměstnanci jsou dány zejména příliš vysokými paušálními výdaji, které si OSVČ mohou uplatňovat a různými základy pro pojištění.

Zavedení jednoho inkasního místa a harmonizace vyměřovacích základů DPFO a pojistného

- V současné době je **DPFO spravována finančními úřady, sociální pojistné okresními správami sociálního zabezpečení a zdravotní pojistné zdravotními pojišťovnami.**
- **Snížením rozdílů mezi právní úpravou uvedených tří odvodů a přesunem jejich správy na finanční úřady lze dosáhnout významné úspory administrativních nákladů** a zejména vyvolaných nákladů na straně podnikatelů.
- Nastavení **jednotných daňových stropů a daňových „podlah“**. U stropů doporučujeme sladit sazby (násobky).
- Daňové podlahy – „inovace“ vedoucí k větší flexibilitě systému resp. udržení vybraných nízkopříjmových skupin na pracovním trhu.

D

Obsah

D **Best practices**

Institucionální změny - přehled nejčastějších opatření I

Střednědobý rozpočtový rámec

- Střednědobý fiskální cíl a jeho dodržování pomocí stanovení pevného rozpočtového omezení; dodržování střednědobého rámce většinou není zakotveno v legislativě, má charakter **závazného** plánu a zvyšuje **efektivitu** a **transparentnost** ročních rozpočtů

Rozpočtování **shora-dolů**

- o množství výdajů na jednotlivé rozpočtové kapitoly rozhoduje Ministerstvo financí, mikro-financování v rámci jednotlivých kapitol je pak ponecháno na jednotlivých ministerstvech
- opakem je tradiční, avšak zdlouhavý a méně efektivní přístup **zdola-nahoru**, kdy jednotlivá ministerstva předkládají své požadavky a návrhy ministerstvu, které se pak snaží najít kompromis

Moderní metody **finančního managementu**

- **akruální účetnictví** - budoucí náklady se účtují průběžně, ne jednorázově jako je tomu v případě účtování na hotovostní bázi. Tento účetní přístup zlepšuje uvědomění si finančních následků politických rozhodnutí – **náklady se okamžitě promítají do rozpočtu**
- **kapitálové poplatky** (snaha podpořit efektivní management svěřených aktiv)

Institucionální změny - přehled nejčastějších opatření II

Zmírnění centrální kontroly prostředků

- decentralizace umožní větší diskreci pro nižší stupně administrativy, schopnost vést vlastní rezort, flexibilita, efektivita

Zaměření se na výsledky: **výkonově orientované rozpočtování**

- nový způsob hodnocení výkonu, který přímo souvisí s rozpočtovou decentralizací: dodržování plánu již nestačí, je nutné zaměřit se na měřitelné výsledky - zodpovědnost

Rozpočtová **transparentnost**

- dostupnost informací, interní kontrola a audit– nezávislá kontrola legislativou, kontrola společenská

ZDROJ: Jón R. Blondal: "Budget Reform in OECD Member Countries: Common Trends"
< <http://www.oecd.org/dataoecd/1/51/43505551.pdf> >

Přehled institucionálních reforem ve vybraných zemích

Země	Rok reformy	Výdajový cíl	Nakládání s neočekávanými příjmy	Země	Rok reformy	Výdajový cíl	Nakládání s neočekávanými příjmy
Austrálie	1998	Ne	Ne	Německo	1997, 2002	Ano	Ne
Belgie	1997, 2000	Ne	Ano	Nizozemí	1994, 1997	Ano	Ano
Česká republika	2004	Ano	Ne	Norsko	2001	Ne	Ano
Dánsko	1998	Ano	Ne	Nový Zéland	1994	Ano	Ne
Finsko	1991, 1997	Ano	Ne	Polsko	1999, 2004	Ne	Ne
Francie	1997, 1998	Ano	Od 2006	Portugalsko	1997	Ne	Ne
Irsko	1997	Ne	Ne	Rakousko	1997, 2000	Ne	Ne
Itálie	1997	Ano	Ne	Řecko	1997	Ne	Ne
Japonsko	2002	Ano	Ne	Slovensko	2004	Ne	Ne
Kanada	1998	Ne	Ano	Španělsko	1997	Ne	Ne
Lucembursko	1997,1999,2004	Ne	Ne	Švédsko	1996	Ano	Ne
Maďarsko	2004	Ne	Ne	Švýcarsko	2001	Ano	Ano
Mexiko	2006	Ne	Ano	Velká Británie	1998	Ne	Ne

*Rozpočtový cíl zaveden ve všech zemích, Zlaté pravidlo zavedla pouze Velká Británie a Německo

ZDROJ: S. Guichard, M. Kennedy, E. Wurzel and Ch. André: "What Promotes Fiscal Consolidation: OECD Country Experiences", Economic Department Working Papers No.553

Švédsko má pevná fiskální pravidla

-20%

Opatření na straně výdajů

- **redukce veřejných výdajů až o 16 p.b.**, transfery a dávky zredukovány z 27% HDP v roce 1993 na 19% v roce 2000, zmražení státní transferů územním celkům
- **penzijní reforma**

Opatření na straně příjmů

- restrukturalizace daní

Institucionální reformy

- **střednědobé rozpočtování** – horizont 3 roky – do rozpočtu nyní zavedeny všechny vládní aktivity
- rozpočtování **shora-dolů**
- **fiskální pravidla : nominální stropy** na vládní výdaje (od 2010 právní ukotvení)
 - **Cíl: 1% rozpočtový přebytek** veřejných financí (od 2010 právní ukotvení)
 - **Požadavek : Vyrovnané rozpočty samospráv** (ex-post deficit vyrovnán do 3 let)
- 2007 **Fiscal Policy Council** – nezávislé hodnocení fiskální politiky vlády
- **decentralizace veřejné správy a zaměření se na výsledky**

*Červený údaj napravo nahoře je státní deficit v roce 2009. Zdroj OECD

V Nizozemí kombinují decentralizaci s odpovědností -4,5%

Opatření na straně výdajů

- omezení mezd a zaměstnanosti ve veřejném sektoru, škrty na sociálních příspěvcích, zmražení nominální minimální mzdy

Institucionální reformy

- **Trend based fiscal framework (1993-1994)**
 - přesun **od rozpočtového k výdajovému cíli: reálné výdajové stropy** určeny jednorázově pro celé vládní období (tedy rozpočtování shora-dolů)
 - **překročení rozpočtu sektoru musí být vykompenzováno** v rámci sektoru
 - **střednědobý rozpočtový rámec: 4 roky** (součást koaliční dohody)
 - **automatické stabilizátory na příjmové straně** (dohoda o diskrečních změnách daní a sociálních odvodů na počátku vládního období, ty pak plně závisí na ne-politických faktorech = automatické stabilizátory)
 - **nezávislé makroekonomické předpoklady**
 - rámec pokrývá cca 90% rozpočtu, nevztahuje se na místní samosprávu
 - možnost odchýlení od výdajového a příjmového pravidla v případě, že deficit přesáhne 2% HDP

Rakousko provedlo hloubkové reformy rozpočtování -4,3%

Opatření na straně výdajů

- **střednědobý výdajový rámec** s právně závaznými výdajovými stropy (reforma 2009)

Institucionální reformy

- **Austrian Stability Pact** – stanovuje deficitní cíle pro všechny vládní úrovně (federativní stát)
- od 1996 **kombinace rozpočtování shora dolu a zdola nahoru**
- **Austrian Institute for Economic Research** – politická podpora, objektivní prognózy
- v 2007 a 2009 2 rozsáhlé reformy – změny v ústavě a rozpočtových zákonech (v platnosti od 2009 a 2013)
 - vyšší **transparentnost** - lepší plánování, **závazný výdajový rámec** a zpráva o strategii
 - nová jasnější struktura rozpočtu
 - od roku 2013 bude v platnosti
 - propracovanější **performance budgeting** - rozpočtování se zaměřením na výsledky- informace o výkonnosti se více zaměří na vstup/výstup/výsledek (input, output, outcome)
- **akruální** rozpočtování a účetnictví

Finské reformy zajistili pevnou fiskální disciplínu

-2,3%

Opatření na straně výdajů

- trvalé škrty v sociálních dávkách a transferech domácnostem stejně jako ve vládní spotřebě snížení počtu státních zaměstnanců

Opatření na straně příjmů

- daňová reforma

Institucionální reformy

- **výdajová fiskální pravidla:** stropy na vládní výdaje s výjimkou cyklických výdajů, určují se na 4 roky
 - celkem přibližně 75% vládních výdajů podléhá stropu a ve skutečnosti se jedná o výdaje v hodnotě přibližně 20% HDP
- **brzda nadměrných deficitů:** vláda je povinna jednat když odhady deficitu překročí 2,75% HDP, a to i v případě slabé ekonomické situace

Dánsko vsadilo na operační efektivnost VF

Institucionální reformy

- hlavní opatření z roku **1985**: roční cílování, rozpočtové stropy, integrace národních a místních financí, zavedení možnosti meziročních přesunů nevyužitých prostředků, rozpočtování v reálných cenách, de-evoluce rozpočtové zodpovědnosti na ministerstva a státní agentury
- reformy **v devadesátých letech** se zaměřily na **operační efektivnost veřejných financí**, s tím související výstupy a výsledky a realizaci rozpočtu
- rozpočtování **shora-dolů a střednědobý rámec rozpočtování**
- 1993 **výsledkově orientované řízení a výkonnostní kontrakty**
 - jeden z hlavních plánovacích nástrojů
 - 3 hlavní prvky: stanovování cílů, vytváření kontraktů a roční reportování
 - **kontrakty se uzavírají také s řediteli vládních agentur**
- taxametrický model (sektor vzdělávání a zdravotnictví)
 - **rozpočtování na základě průkazné aktivity a výsledků**
- **2004 Strategie efektivity**: důraz na kontrolování efektivity při hospodaření s veřejnými zdroji
- 2007 Přejít na **akruální účetnictví a rozpočtování**

„E-stonsko“ zavedlo moderní e-government – kombinace úspor a transparentnosti

-1,7%

Opatření na straně výdajů

- **nízké nebo žádné podpory** státních podniků – většina podniků navíc v rámci transformace v 90. letech privatizována
- banky nejsou státem podporovány ani v krizových obdobích – eliminace morálního hazardu
- důchodová reforma 2002 – zavedení povinného spoření v druhém pilíři

Opatření na straně příjmů

- **daňová reforma** - přehledná rovná daň z příjmu, od července 2009 DPH stoupla z **18% na 20%**

Institucionální reformy

- rozpočtový cíl a střednědobý horizont - State Budget Act - **požadavek na vyrovnaný rozpočet** alespoň v horizontu 5 let
- vztah s centrální bankou
 - vláda si **nemůže půjčovat** od centrální banky Bank of Estonia
 - nezávislé rezervy dost velké na to, aby koupila zpět měnu v cirkulaci
- **e-government** od roku 2000 - vše na elektronické bázi, bez použití papíru, internetová komunikace, peněžní transfery online v reálném čase

Slovinsko plní svoje deficitní cíle

-5,5%

Opatření na straně výdajů

- 1999 **Pension and Disability Insurance Act** – třípilířový systém, první fáze další modernizace se zamýšlí v roce 2011
- 2009 rozpočtové škrty v souvislosti z Procedurou nadměrného schodku, zejména v oblasti obrany a dopravy

Opatření na straně příjmů

- **daňová reforma** – již r. 1990
 - snížení daně z příjmu právnických osob z 25% (2005) až na 20% (2010)
 - vysoká ekologická daň – příjmy z těchto daní tvoří 3,1% HDP (2006), zatímco průměr EU je 2,6%

Institucionální reformy

- konvergenční programy – první v prosinci 2004
- střednědobé Convergence and Stability programy obsahují **deficitní cíle**, které se daří plnit

Slovensko hodlá navázat na reformy z let 2002-2006

-5,9%

Opatření na straně příjmů

- reforma důchodového systému a sociálních dávek
- příjmy z privatizace výhradně na splácení dluhu

Opatření na straně výdajů

- daňová reforma

Institucionální reformy

- **střednědobý** fiskální rámec – horizont 3 roky
- **moderní management** – tvrdé rozpočtové omezení; auditované (od 2007) výkazy na **akruální** bázi (primární účty VF stále na hotovostní bázi)
- zřízení **Státní pokladnice** a **Agentury pro řízení dluhu a likvidity**
- **decentralizace veřejné správy- fiskální i kompetenční**

Maďarsko se snaží o snížení zadluženosti zejména pomocí stropů

-4,3%

Opatření na straně výdajů

- 2009 **penzijní reforma** – zrušení 13. důchodu, nový způsob indexace důchodů, plánovaný růst invalidního důchodu v roce 2010 byl zrušen, prodlužování věku odchodu do důchodu na 65 let

Opatření na straně příjmů

- **daňová reforma** - DPH z 20 % na 25% a vyšší spotřební daně; snížení daně z příjmu a příspěvků na sociální zabezpečení, které platí zaměstnavatel (o 5p.b.)

Institucionální reformy

- fiskální pravidla: 2008 byl **přijat Fiscal Responsibility Act** a založena **Fiscal Council**
 - Fiscal Council – nezávislá agentura zodpovědná za transparentnost a udržitelnost veřejných financí
- **dluhové pravidlo**: omezuje množství závazků vlády v reálné hodnotě; zvýšení deficitu nad dluhový strop z důvodu diskrečních výdajů třeba vyrovnat do 3 let
- **výdajové pravidlo**: vláda stanoví cíl růstu konsolidovaných primárních výdajů 2 roky předem; jako přechodné opatření pro léta 2010 a 2011, pravidlo omezuje růst výdajů na polovinu růstu HDP
- **pay-go pravidlo** - každý návrh na zvýšení primárních výdajů anebo snížení příjmů **musí být kompenzován**

Austrálie netají stav VF ani v předvolebním období

-4,0%

Opatření na straně výdajů

- 1992 **povinné soukromé důchodové spoření** (Superannuation)

Institucionální reformy

- **finanční reporting** (Charter of Budget Honesty 1998)
 - podrobné zprávy o ekonomických a finančních vyhlídkách (Economic and Financial Outlook: porovnání cílů a očekávaných výstupů představených v Prohlášení o fiskální strategii (Fiscal Strategy statement))
- rozpočtové a pololetní zprávy – fiskální odhady na 3 roky dopředu
- **předvolební** zpráva – Ministerstvo financí doloží aktualizované údaje před volbami (povinnost předložit do 10 dnů od ohlášení voleb) – vyšší transparentnost

Nový Zéland vsadil na transparentnost rozpočtů

-1,2%

Opatření na straně výdajů

- pevné (a zároveň o 1-5% snížené) nominální hranice výdajů pro jednotlivé resorty
- 2 typy výdajů – pevné a indexované (přídavky, dávky atd.)
 - Na základě předložených rozpočtových návrhů od jednotlivých resortů je možné zvážit realokaci zdrojů

Institucionální reformy

- public Finance Act 1989, The Fiscal Responsibility Act 1994
- rozpočtový cíl - přebytek
- **rozpočtování shora-dolů, střednědobé** (tříleté) rozpočtové rámce
- **příděly prostředků** resortům **na základě hodnocení výstupu**
- pravidelné reportování rozpočtu – vláda sděluje i plány na následující období
- **zpráva o fiskální strategii** (Fiscal Strategy Report) – podrobné odhalení rozpočtových kroků, porovnání s plánovanými změnami a stanovení důsledků změn na 10 let dopředu

Velká Británie: slibné reformy nestačily na katastrofální propad deficitu v ekonomické krizi

-12,6%

Opatření na straně výdajů

- soutěž mezi centrální/lokální správou a soukromým sektorem - zvýšení efektivity při výběru veřejných zakázek

Institucionální reformy

- **střednědobý rozpočtový rámec** a **rozpočtování shora-dolů**
- **Public Service Agreements PSAs**: hodnocení výsledků dosažených jednotlivých vládních rezortů v podobě reportů 2-3 krát ročně
- fiskální pravidla (1998)
 - **Golden Rule** : v rámci ekonomického cyklu si vláda může půjčovat pouze za účelem investic a ne na běžné výdaje
 - **Sustainable Investment Rule** : udržování čistý dluhu VF v průběhu ekonomického cyklu udržován na stabilní hladině – ne více než 40% HDP
- Resource accounting and budgeting - systém plánování, kontroly a reportování veřejných výdajů, změna na aktuální účtování a rozpočtování
- **Value for Money Reports**: připravovány nezávislým Národním auditorským úřadem, který hodnotí efektivitu veřejných výdajů

Závěr

- ⇒ Reformy rozpočtu a fiskální konsolidace se v posledních 20 letech odehrály po celé Evropě s větším či menším úspěchem
- ⇒ Reformy VF jsou velice komplikované protože běží napříč všemi oblastmi veřejné politiky. Reformy musejí být **systematicky provázané**, jednorázové lokalizované úpravy nestačí. **Nejúspěšnější reformátoři VF** zavádějí různá opatření víceméně **nepřetržitě v dlouhém časovém horizontu** (od 80. let) a jdou cestou pokus-omyl
- ⇒ Samotné reformní úsilí však nemusí být dostačující, důležité je především **politické odhodlání** dodržovat fiskální disciplínu a brát v úvahu dlouhodobý horizont
- ⇒ **Nejúspěšnější konsolidace VF jsou téměř bez výjimky reakcí na rozsáhlou ekonomickou krizí na domácím trhu**

Děkujeme za pozornost